

Mødet den 27. Septbr. 1920.

Fraværende: Brøndum, Møller og S. Petersen.

1. (J. Nr. 421—1920). Meddelelse fra Justitsministeriet om, at **Apoteker Wulff har erholdt Bevil-
ling til at drive Apotek paa Nørrealle i Aarhus.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 196—1920). Skrivelse fra Indenrigsministeriet om, at **den ændrede Forfaldstid for per-
sonlige Statsskatter for Aarhus Kommune maa
bibeholdes i Skatteaaret 1920—21.**

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 11¹³—1920). Indenrigsministeriets **Appro-
bation paa Købekontrakt** med H. Thygesen an-
gaaende en Byggegrund ved Botanisk Have.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 329 og 353—1920). Indenrigsministeriets **Appro-
bation paa Købet** af Ejendommene »Mari-
enlund«, »Christianslyst«, Matr. Nr. 57 og 79 c
samt Matr. Nr. 68 d og 68 e (»Sindshvile«).

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 75—1920). Skrivelse fra Undervisnings-
ministeriet om, at **der er bevilget Lærerinde
Frk. R. Pommerencke Afsked fra 1. Oktober 1920.**

Pensionen fastsættes til 2849 Kr. aarlig.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 420—1920). **Regnskab for Etatsraad Meulengracht og Hustrus Hospitalslegat.**

Toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 238—1920). Meddelelse fra Skoledirektionen om, at **følgende Lærere og Lærerinder har faaet fast Ansættelse fra 1. Oktober 1920:**

Lærerne E. Rasmussen, J. Enemark, A. Sund Nielsen, H. E. Rostbøll og J. Sunesen.

Lærerinderne G. Fog, M. Risom, M. Christensen, K. Munch Petersen og N. Gjaldbæk.

Toges til Efterretning.

8. (J. Nr. 23²—1920). **Meddelelse om Kødkontrollen og Kvægtorvet i April Kvartal 1920.**

Toges til Efterretning.

9. (J. Nr. 167—1920). **Meddelelse fra Udvalget angaaende Forhandling med Sporvejselskabet.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Ved Forhandlingerne mellem Sporvejselskabets Bestyrelse og ovennævnte Udvalg Onsdagen den 15. September tilbød Udvalget at nedsætte Prisen paa Elektriciteten fra 30 Øre til 28 Øre pr. K. W. T. Fra Selskabets Side foreslog man at forhøje Prisen paa Sporvognsbilletterne til 20 Øre, hvorefter Selskabet erklærede sig villigt til at betale Elektriciteten, som Selskabet formentede stod Kommunen i ca. 30 Øre pr. K. W. T. Udvalget erklærede sig villigt til at gaa med til en Forhøjelse af Biletpriserne, naar dette var nødvendigt af Hensyn til de stadig stigende Udgifter, og naar Kommunen samtidig fik sin Udgift til Elektriciteten, som man formentede var betydelig højere end 30 Øre pr. K. W. T., dækket. Idet man samtidig henviser til medfølgende Oplysninger fra Belysningsvæsenets Kontorchef, indstiller man til Byraadets Godkendelse, enten at Prisen for Elek-

triciteten nedsættes til 28 Øre pr. K. W. T., og at 15 Øres Taksten bibeholdes, eller at man giver Selskabet Tilladelse til den ønskede Forhøjelse af Biletpriserne til 20 Øre, imod at Selskabet betaler Elektriciten med 35 Øre pr. K. W. T. I første Tilfælde bliver Merindtægten, beregnet efter Forholdene i 1919 og en Stigning af 30 %, 171000 Kr.; heraf faar Selskabet 111000 Kr. og Byen 60000 Kr. I sidste Tilfælde bliver Merindtægten, beregnet efter en Stigning af 60 %, 342000 Kr., hvoraf Selskabet faar 240000 Kr. og Byen 102000 Kr. Byens Tilskud til Sporvejsselskabet med de nuværende høje Brændselspriser og med en Betaling for Elektriciteten af 28 Øre pr. K. W. T. vil andrage 19 Øre pr. K. W. T. eller 114000 Kr. for et Forbrug af 600000 K. W. T.«

K j e l d S ø r e n s e n aflagde Beretning om de førte Forhandlinger mellem Byraadsudvalget og Sporvejsselskabet, i hvilke Forhandlinger det samlede Udvalg havde deltaget og nu var ganske enigt. Udvalget var først enedes om at tilbyde Selskabet en Nedsættelse af Strømprisen fra 30 Øre til 28 Øre pr. K. W. T., hvilket vilde betyde et kommunalt Tilskud paa 12—13000 Kr., medens Selskabet havde forlangt en Nedsættelse til 22 Øre eller ca. 50000 Kr. Selskabet vilde imidlertid ikke gaa med til de 28 Øre, men stillede Forslag om en Forhøjelse af Taksterne til 20 Øre, hvorefter man vilde betale Produktionsprisen, ca. 30 Øre. Udvalget mente imidlertid, at denne laa langt højere, og ifølge vedlagte Skrivelser fra Kontorchef Neergaard viste det sig da ogsaa, at Prisen for Øjeblikket var ca. 47 Øre, og hvis man regnede med udelukkende moderne Maskiner med Oliefyring vilde Prisen blive 37 Øre. Efter disse Oplysninger

havde der været en ny Forhandling, og Byraadsudvalget vedtog saa enstemmig den foreliggende Indstilling og meddelte Selskabet dette. Det gav Anledning til nye Forhandlinger, hvor Udvalget tilbød at gaa med til forskellige Ting, dog saaledes, at Byen nogenlunde fik Dækning for Strømprisen. Der havde saaledes været Tale om, at Selskabet med 20 Øres Takster kun betalte 30 Øre eller $32\frac{1}{2}$ Øre, imod at Kommunen saa fik Del i Indtægten, naar denne oversteg det foregaaende Aars Indtægt med mere end 25 %. Derved fik Byen en Del af Risikoen, men vilde i heldigste Tilfælde faa en større Indtægt. Taleren tvivlede ikke om, at hvis Byraadet nogenlunde enigt vedtog det foreliggende Forslag, vilde Sporvejsselskabet blive nødt til at gaa ind derpaa, og det vilde ogsaa se sin Fordel derved, hvad følgende Udregning viste: Hvis man gik tilbage til 10 Øres Taksten og regnede med en Indtægt af 574000 Kr., vilde Byen heraf faa 70000 Kr., og Selskabet 504000 Kr. 15 Øres Takst med en Stigning af 30 % vilde give en Indtægt paa 746000 Kr., hvoraf Byen fik 168000 Kr., og Selskabet 578000 Kr., medens endelig en Takst af 20 Øre med en Stigning paa 50 % vilde give en Indtægt paa 861000 Kr., hvoraf til Byen 210000 Kr. og til Selskabet 651000 Kr. Man kunde jo strides om, hvorvidt det var rigtigt at gaa til en Takst af 20 Øre; men i Betragtning af den almindelige Prisstigning kunde der maaske ikke siges saa meget dertil, og i hvert Fald var det urigtigt, at Byen skulde give et stort Tilskud til alle, der kørte i Sporvogn. Taleren skulde derfor paa Udvalgets Vegne anbefale den foreliggende Indstilling, idet Sporvejsselskabet saa kunde vælge mellem de to Forslag.

B r a m m e r erindrede om, at Udvalgets Formand paa et tidligere Møde havde udviklet, at Byen ikke vedblivende kunde betale Tilskud til Sporvejene, hvilket var ganske rigtigt, og man kunde derfor have ventet, at det foreliggende Forslag havde gaaet ud paa, at Sporvejsselskabet kom til at betale Produktionsprisen for Strømmen. Men dette var ikke Tilfældet. Taleren havde tidligere gjort gældende, at Forudsætningen for Koncessionen maatte være den, at Selskabet skulde betale paa det nærmeste den Pris, som det kostede Byen at producere Strømmen, og naar Tilstanden under og efter Krigen var bleven saa abnorm, vilde en saadan Koncession sikkert let kunne sættes ud af Kraft. Det vigtigste for Byraadet var at faa fastslaaet dette Forhold, ellers blev det blot endeløse Forhandlinger med korte Mellemrum. Nu havde der været forhandlet i flere Maaneder, og saa kom Udvalget her med to Indstillinger og vidste ikke engang, om Sporvejsselskabet vilde gaa med til nogen af dem. Naar det var oplyst, at Strømprisen nu var 47 Øre, og Selskabet skulde betale 35 Øre, skulde der jo vedblivende ydes et betydeligt Tilskud fra Byen. Taleren vilde henstille til Byraadet at indgaa til Ministeriet med Andragende om, at dette Spørgsmaal om Koncessionen maa faa en Afgørelse ved Domstolene, og her vilde Kommunen uden Tvivl faa Ret. Først naar dette Spørgsmaal var klaret, vilde der være Grundlag for en virkelig Forhandling med Sporvejs-selskabet.

S i m o n s e n anbefalede den foreliggende Indstilling, for nu maatte der gøres Ende paa denne Sag, og Udvalgets Indstilling var en rimelig Maade at løse Sagen paa. Efter de faldne Udtalelser maatte man ogsaa gaa ud fra, at Selskabet vilde

akceptere et af Forslagene, da det her forelaa som en enstemmig Indstilling fra Byraadsudvalget. Der var selvfølgelig nogen Logik i Dr. Brammers Udtalelser, men det var dog næppe Meningen, at man skulde forlange 47 eller 37 Øre af Selskabet og saa give det Lov til at tage for Billetterne, hvad det vilde; for det vilde være uforsvarligt overfor Byens Borgere, som benyttede Sporvognene. Efter Kontraktens Ordlyd havde Kommunen Ret, men ikke Pligt til at levere Elektricitet til en bestemt Pris og kunde derfor lukke for Strømmen. Hvorvidt man saa kunde forbyde Selskabet at skaffe sig Strøm paa anden Maade kunde maaske være et Stridsspørgsmaal, men det kom næppe til at foreligge. Det fremsatte Forslag gjaldt kun for 3 Maaneder, og saa blev Sagen maaske taget op igen; men for Øjeblikket vilde Taleren anbefale at slutte sig til den foreliggende Indstilling.

V a l d. P e d e r s e n kunde godt give Simonsen Ret i, at man maatte have Ende paa Sagen, men der var dog den Ting at bemærke, at der ingen Skade var sket, for den Tid, der var gaaet, havde været i Kommunens Favør. Taleren kunde udmærket forstaa Dr. Brammers Anke imod Selskabet og var enig med ham deri, men paa nærværende Tidspunkt var det vist umuligt at komme videre, selv om Overenskomsten ikke kunde kaldes helt tilfredsstillende for Kommunen. Man havde maattet bøje sig lidt fra begge Sider. Det kunde maaske være rigtigt nok at faa en Kendelse, men Taleren havde ikke nogen stor Tro i den Retning til det nuværende Ministerium; man behøvede blot at se paa den foretagne Renteforhøjelse af Stiftsmidlerne. Man skulde heller ikke altid stræbe efter at faa en Voldgiftskendelse. Med det direkte Tilskud til Kommunen vilde Prisen for Strømmen blive

36¹/₂ Øre, altsaa omtrent det samme, som Strøm-
prisen kostede med Dieselmotor, og at give et stort
Tilskud til dem, der kørte med Sporvognen, var
der ikke nogen Mening i. Det kunde ikke nægtes,
at 20 Øres Takst var dyrt, men saa kunde Folk
jo lade være med at køre de ganske korte Ture,
for det var meningsløst. Taleren vilde anbefale
at vedtage Forslaget.

K j e l d S ø r e n s e n gjorde Dr. Brammer
opmærksom paa, at man sikkert kunde regne med,
at Sporvejsselskabet vilde antage et af Forslagene,
ellers kunde den Situation komme til at foreligge,
at man gik til Ministeriet og forlangte Koneessio-
nen omstødt. Men det var altid bedst, hvis man
kunde komme til en Ordning i Mindelighed, og
saaledes, at begge Parter nogenlunde fik deres
Udgifter dækkede, og det vilde vist omtrent ske
ved det foreliggende Forslag. Byen havde ingen
Interesse i eventuelt at faa Sporvognskørselen
stærkt indskrænket. Forslaget gjaldt kun for
Resten af indeværende Aar, men paa den anden
Side var det nogenlunde givet, at det vilde komme
til at danne Grundlaget for Fremtiden. Selskabet
spekulerede næppe paa selv at anlægge Elektri-
tetsværk, for derved blev Strømmen ikke billigere.

M i k a e l J o h a n s e n kunde paa Hr. Sallings
og egne Vegne i Realiteten tiltræde Udvalgs-
formandens Udtalelser. Taleren vilde gerne her
tilføje, at hvis Sporvejsselskabet i de foregaaende
Aar havde været lidt mere forstaaende og liberalt,
havde man lettere kunnet komme til en Overens-
komst. Det var en stor Fejl, at man i de forløbne
16 Aar slet ikke havde udvidet Linierne. Hvis
man havde anlagt Linier f. Eks. mod Vest, til
Havnen og eventuelt til Varna, vilde Byen maaske
have set lidt anderledes paa Sporvejsselskabet.

Sporvejene skulde jo være til Gavn for hele Byen, men det havde man forsømt, og det var sikkert en af Grundene til, at Byen ikke saa særlig venligt paa Selskabet. Udvalget havde dog været enigt om, at man saa vidt muligt skulde undgaa Krig med Selskabet, og derfor havde man bøjet sig lidt fra begge Sider. Taleren kunde give Vald. Pedersen Ret i, at det ikke saa godt ud, naar det nuværende Ministerium havde forhøjet Renten af Stiftsmidlerne med 50 %; for det var ikke Midler, der gik til humane Formaal. men ganske simpelt til Præsternes Lønninger, og derfor var det en uforstaaelig Handling af vedkommende Minister, som der sikkert ogsaa fra mange Sider vilde blive protesteret imod.

B r a m m e r kunde oplyse Hr. Vald. Pedersen om, at det fra aldeles kompetent Side var meddelt Taleren, at med de sidste Prisstigninger var Produktionsprisen nu 45 Øre, hvilket altsaa vilde sige et Tilskud fra Byen paa 10 Øre, saa det kunde ikke kaldes særlig gode Vilkaar, der var opnaaet. Tilmed kunde man ikke forlade sig paa Overenskomsten, da ingen vidste, hvor meget Olie og Kul vilde stige i Pris i den nærmeste Tid, og man maatte derfor i Løbet af meget kort Tid imødesee nye Forhandlinger. 20 Øres Takst var meget høj, sammenlignet med de store Afstande i København, og det vilde sikkert nedsætte Antallet af Passagerer saa stærkt, at Sporvejsselskabet snart vilde komme og forlange Nedsættelse.

V a l d. P e d e r s e n indrømmede, at Dr. Brammers Tal maaske var rigtige, naar man gik nogle Dage frem i Tiden, for Olie var for nylig steget i Pris fra 505 Kr. til 675 Kr.; men heldigvis havde Belysningsvæsenet endnu Olie til 5—6 Ugers Forbrug, som var købt til den gamle Pris. Men

ellers var Tiden jo saadan, at man slet ikke kunde regne med, hvorledes Fremtiden vilde blive. Muligvis vilde Antallet af kørende gaa ned; men derved skete der ingen Skade, og hvis Selskabet saa kom igen, maatte man jo se paa Sagen; i Øjeblikket var der næppe andet at gøre end at vedtage det foreliggende Forslag. Naar man saa paa, at Selskabet kun vilde forhandle om næste Aars Pris paa Basis af 22 Øre, maatte der siges at være naaet ikke saa lidt ved det nuværende Forslag, selv om det burde have været mere.

Christensen vilde til den sidste Bemærkning sige, at naar der var Tale om at lægge en Pris af 22 Øre til Grund for næste Overenskomst, saa stod denne Paastand for Selskabets Regning, og det var blevet Byraadets Sag at tage Bestemmelse derom. Da det tidligere Forslag forelaa, var Gennemsnitsprisen 26—28 Øre, og der var altsaa ikke paa daværende Tidspunkt Tale om noget Tilskud fra Kommunen. Brændselspriserne var siden steget meget, men Taleren havde alligevel det Haab, at naar først Gudenaaværket blev færdigt, vilde man komme ned paa mere normale Priser. En Takst af 20 Øre vilde sikkert skade Sporvognskørselen betydeligt, og Sporvognene var dog et Gode for Byens Befolkning. Ved det foreliggende Forslag var Principet fra de tidligere Forhandlinger opretholdt, men Taleren saa dog helst at Selskabet valgte at bibeholde 15 Øres Taksten med en Strømpris af 28 Øre, idet Produktionsprisen forhaabentlig i det lange Løb vilde kunne holdes nede derved.

Vald. Pedersen gjorde opmærksom paa, at der var en Uoverensstemmelse imellem Belysningsudvalgets Formand og Administrationen paa Værket, for den 2. September udtalte Hr. Chri-

stensen, at en Pris af 28 Øre kunde dække Produktionsudgiften, og den 5. September meddelte Kontorchef Neergaard, at Produktionsprisen var 37 eller 47 Øre. Hvornaar Gudenaaværket blev færdigt, stod endnu hen i det uvisse. Det foreliggende Forslag var ikke skaaret over samme Læst som det tidligere, idet Procentprincippet var bortkastet, og det var i det hele mere i Byens Favør end det tidligere Forslag.

Christensen svarede hertil, at siden disse Udtalelser fremkom, havde der været en Forhøjelse af Olieprisen paa ca. 200 Kr., og det var Bevis nok paa, at Talerens Udtalelser dengang var rigtige.

Formanden henstillede at vedtage Indstillingen, som den forelaa, og saa lade Sporvejs-selskabet vælge mellem de to Forslag.

Indstillingen vedtoges enstemmig.

10. (J. Nr. 32—1920). Indstilling fra Lønudvalget angaaende **Udbetaling af Dyrtidstillæg til Kommunens Funktionærer og Arbejdere.**

Fra Udvalget forelaa Indstilling om, at Dyrtidstillæget i Henhold til de vedtagne Regler fastsættes saaledes:

- a. For gifte Mænd, Enkemænd, Enker, fraskilte og fraseparerede Mænd og Kvinder, som har egen Husstand, eller hvem der paahviler Forsørgerpligt overfor Børn under 18 Aar, samt for ugifte, hvem saadan Forsørgerpligt paahviler, og som har egen Husstand, fastsættes Dyrtidstillæget for Halvaaret Oktober 1920 — Marts 1921 til 1080 Kr. aarlig.
- b. For alle øvrige mandlige og kvindelige Funktionærer 360 Kr. aarlig.
- c. Dyrtidstillæget til timelønnede Haandværkere og Arbejdsmænd fastsættes til 45 Øre pr. Time.

Udgiften hertil anslaaes for indeværende Halv-
aar til:

Efter Lønregulativet:

380 gifte à Kr. 90..... Kr. 34200,00

70 ugifte à Kr. 30 Kr. 2100,00

Timelønnede:

400 Mand à 1200 Timer a 7½ Øre Kr. 36000,00

Uforudset, herunder Dyrtids-

tillæg til Hospitalernes Personale Kr. 17200,00

Ialt Kr. 90000,00

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 110—1920). **Skrivelse fra Amtslægen
vedrørende Spørgsmaalet om de visiterende
Lægers Takster.**

Christensen meddelte, at Amtslægen gjorde
opmærksom paa, at han skulde tilkaldes til For-
handlinger om den Slags Spørgsmaal, og dette
vilde ske i Fremtiden.

Toges til Efterretning.

12. (J. Nr. 436—1920). **Skrivelse fra Amtet om Valg
af en Mand til at afgive Indberetning om Korn-
priserne til Kapiteltakstens Fastsættelse.**

Købmand Carl Laur sen genvalgte.

13. (J. Nr. 36—1920). **Efterbevilling af Overskri-
delser i Skolevæsenets Regnskab.**

Overgik til 2. Behandling.
